

Sygn. akt III Ca 1721/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Aleksandra Janas

Sędzia SR del. Anna Hajda (spr.)

Protokolant Iwona Reterska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko Gminie G.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 9 lipca 2013 r., sygn. akt I C 453/13

1. **prostuje w zaskarżonym wyroku oznaczenie powódki jako „(...) Spółka Akcyjna w W.”;**
2. **oddala apelację;**
3. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 600 zł (sześćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 1721/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko Gminie G. o zapłatę kwoty 8722,50 złotych tytułem odszkodowania za zaniechanie przez pozwaną wykonania obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego. Nadto Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż wyrokiem z dnia 5 lutego 2010 r. w sprawie I C 473/09 Sąd Rejonowy w Gliwicach nakazał K. S., W. S. oraz małoletnim J., J. i M. S. opuszczenie i opróżnienie z rzeczy lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...) i wydanie go (...) Spółce Akcyjnej w W., jednocześnie przyznając im prawo do lokalu socjalnego. Sąd wstrzymał wykonanie wyroku do czasu złożenia przez Gminę G. oferty zawarcia najmu lokalu socjalnego. Lokatorzy nie opuścili mieszkania, a w okresie od 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. nie uiszczali odszkodowania za bezumowne korzystanie z tego lokalu na rzecz powódki. Pismem z dnia 21 lutego 2012 r. powódka wezwała pozwaną

do zapłaty odszkodowania w kwocie 8722 złote . Pozwana w odpowiedzi odmówiła uczynieniu zadość żądaniu, uznając jej za bezzasadne.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana.

Sąd Rejonowy na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego przyjął, że powództwo jako bezzasadne podlega oddaleniu. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, iż powódce przysługuje prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ulicy (...), a efekcie aby była ona uprawniona do żądania od strony pozwanej zapłaty odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego. W ocenie Sądu Rejonowego fakt wydania wyroku eksmisyjnego, w którym powódka wskazana została jako podmiot, któremu uprawnieni do lokalu socjalnego mają wydać oznaczony lokal socjalny, nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie, iż stronie powodowej przysługuje prawo własności tego lokalu. Moc wiążąca prawomocnych wyroku odnosi się bowiem wyłącznie do treści wydanego wyroku, a nie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd rozpoznający sprawę czy też jego motywów. W sentencji orzeczenia z dnia 5 lutego 2010 r. brak jest rozstrzygnięcia ustalającego, że powódce przysługuje prawo własności tego lokalu. Tymczasem z żądaniem wydania lokalu może wystąpić nie tylko właściciel lokalu ale także przykładowo wynajmujący. Zdaniem Sądu I instancji wyrok eksmisyjny nie przesądza by powódce przysługiwało prawo własności i nie może prowadzić do jakichkolwiek domniemań faktycznych w zakresie teje okoliczności, mającej podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto Sąd wskazał, iż niezależnie od powyższego powództwo podlegałoby oddaleniu z uwagi na fakt niewykazania przez powódkę, by doszło do skutecznego wezwania pozwanej do dostarczenia lokalu socjalnego uprawnionym z mocy wyroku eksmisyjnego. Dla przyjęcia, iż pozwana dopuściła się zaniechania konieczne jest wezwanie do wykonania obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego dla osób uprawnionych.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd oparł na art. 98 k.p.c.

Apelację od wskazanego wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w całości i zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędne zastosowanie art. 18 ust. 5 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. polegające na uznaniu, że powód nie wykazał w ramach postępowania, że przysługuje mu prawo własności do lokalu, co stanowiło podstawę oddalenia powództwa, podczas gdy z treści art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. taki obowiązek nie wynika, bowiem przez właściciela należy rozumieć również wynajmującego lub inną osobę, którą wiąże lokatora stosunek prawny uprawniający do używania lokalu, a nadto nie zastosowanie przez Sąd I instancji domniemania faktycznego w oparciu o treść wyroku z dnia 5 lutego 2010 r., iż powodowi przysługiwało prawo do spornego lokalu, a co za tym idzie prawo do odszkodowania;

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędne zastosowanie art. 455 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 u.o.p.l. polegające na przyjęciu przez Sąd, że roszczenie powoda o odszkodowanie staje się wymagalne z chwilą wezwania pozwanej do zapłaty, podczas gdy roszczenie to stało się wymagalne już w momencie uprawomocnienia się wyroku z dnia 5 lutego 2010 r.

- naruszenie prawa procesowego mające istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy t.j. błędne zastosowanie art. 365 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu przez Sąd I Instancji, że wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 lutego 2010 r. nie może stanowić podstawy dla przyjęcia, iż w sposób wiążący inne sądy, ustalił w nim, iż powodowi przysługuje prawo własności do spornego lokalu, podczas gdy zgodnie ze wskazanym przepisem okoliczności stanowiące podstawę do ustalenia stanu faktycznego, w oparciu o który Sąd dokonuje rozstrzygnięcia, objęte są prekluzją dowodową, a zatem nie wymagają ponownego wykazywania w ramach niniejszego postępowania.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy w pełni podziela poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne jak też rozważania prawne i przyjmuje je za własne, a wydane rozstrzygnięcie uznaje za słuszne.

W ocenie Sądu nietrafnym okazał się zarzut naruszenia przez Sąd a quo art. 365 k.p.c. Twierdzenia skarżącego odnoszące się do związania Sądu meriti treścią wyroku z dnia 5 lutego 2010 r. (sygn. akt I C 473/09) w aspekcie ustaleń co do przysługującego powodowi prawa własności lokalu położonego w G. przy ulicy (...) nie są w żadnej mierze przekonujące. Jak trafnie wskazał w uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Rejonowy, fakt wydania wyroku eksmisyjnego, w którym to powódka została wskazana jako podmiot, któremu uprawnieni do lokalu socjalnego mają wydać oznaczony lokal mieszkalny, nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie, iż stronie powodowej przysługuje prawo własności tego lokalu. Należy zwrócić uwagę, iż na gruncie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (w skrócie u.o.p.l.), z żądaniem wydania lokalu może wystąpić nie tylko właściciel w rozumieniu prawa rzeczowego, ale także wynajmujący lub inna osoba, z którą wiąże lokatora stosunek prawny uprawniający go do używania lokalu. Natomiast, o czym będzie mowa niżej, roszczenie na podstawie art. 18 ust. 5 u.o.p.l. przysługuje wyłącznie właścicielowi w rozumieniu prawa rzeczowego. W sentencji orzeczenia z dnia 5 lutego 2010 r. brak jest rozstrzygnięcia ustalającego prawo własności powódki do wskazanego lokalu, natomiast moc wiążąca prawomocnych orzeczeń sądowych odnosi się wyłącznie do treści wydanego orzeczenia, a nie ustaleń faktycznych poczynionych przez ten Sąd, czy też motywów, którymi się kierował. Na marginesie już tylko wypada zauważyć, iż strona powodowa przedstawiła w postępowaniu jedynie odpis wyroku bez jego uzasadnienia. Tym bardziej dziwi fakt powoływania się przez stronę skarżącą na poczynione w postępowaniu eksmisyjnym ustalenia faktyczne. Należy wskazać i podkreślić, iż ustalenia dokonywane w postępowaniu odszkodowawczym mają charakter autonomiczny w stosunku do postępowania o opróżnienie lokalu, zaś dochodzone w nim roszczenie nie wiąże się konstrukcyjnie z roszczeniem o opróżnienie lokalu. Orzeczenie nakazujące wydanie lokalu oznaczonemu podmiotowi nie stanowi samodzielnego źródła prawa podmiotowego na podstawie art. 18 ust. 5 u.o.p.l.

Niezasadnym okazał się także zarzut naruszenia art. 18 ust. 5 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. Zdaniem skarżącego ustawa zawiera definicję legalną pojęcia właściciela, która jest oderwana od stosunków prawa rzeczowego. W konsekwencji do uznania strony powodowej za właściciela oznaczonego lokalu mieszkalnego, któremu przysługuje prawo do odszkodowania, wystarczyły przedstawione dowody w postaci umów najmu oraz wyroku nakazującego wydanie lokalu. Wskazanego poglądu Sąd Okręgowy w niniejszym składzie nie podziela. Pojęcie właściciela użyte w art. 18 ust. 5 u.o.p.l. oznacza podmiot dysponujący prawem rzeczowym, a nie podmiot określony w definicji zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. Przemawiają za tym argumenty zarówno natury językowej jak i systemowej. Z definicji właściciela przyjętej we wskazanym przepisie wynika, iż obejmuje ona stosunek prawny istniejący, a nie taki, który już wygasł i w związku z tym istniała podstawa do orzeczenia eksmisyjnego lokatora. Wyrok eksmisyjny przesądza o braku tego stosunku, a w konsekwencji istnienie stanu rzeczy, że wierzyciel nie jest już właścicielem w rozumieniu u.o.p.l. Z ustępu 1 i 3 art. 18 u.o.p.l. wynika, że obejmuje on osoby, pomiędzy którymi stosunek prawny wygasł, a więc nie właściciela w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. Charakterystyczne jest, że w całym unormowaniu art. 18 u.o.p.l. ustawodawca nie posługuje się pojęciem „byłego lokatora”, lecz określenie osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego. Prezentowane stanowisko znajduje oparcie w orzeczeniach Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego (por. uchwała SN z 15 maja 2013 r. III CZP 23/13 oraz wyrok TK z 8 kwietnia 2010 r. P 1/08).

Wobec powyższego na powodzie stosownie do treści art. 6 k.c. spoczywał ciężar wykazania, iż jest właścicielem lokalu położonego w G. przy ulicy (...) w rozumieniu prawa rzeczowego. Temu ciężarowi powód nie sprostał, słusznie zatem Sąd Rejonowy oddalił powództwo z uwagi na brak legitymacji czynnej.

W sprawie niniejszej nie sposób także uznać, iż Sąd a quo dopuścił się naruszenia art. art. 455 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 u.o.p.l. Należy wskazać, iż Sąd Rejonowy nie wywiódł jako podstawy oddalenia powództwa przepisu art. 455 k.c. Wskazał jedynie pobocznie, iż nawet gdyby strona powodowa posiadała legitymację do wystąpienia z powództwem o odszkodowanie, to powództwo zostałoby oddalone z uwagi na niewykazanie przez powódkę, by skutecznie wezwała pozwaną do dostarczenia lokalu socjalnego uprawnionym z mocy wyroku eksmisyjnego. Skoro zatem Sąd nie zastosował wskazanego przepisu, to nie mógł go naruszyć. Należy jednak opowiedzieć się za słusnością stanowiska prezentowanego przez Sąd Rejonowy. Aby pozwana mogła dopuścić się opóźnienia w wykonaniu obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego musi być skutecznie do tego wezwana. Żaden przepis prawa nie nakłada na gminy ustawowego obowiązku natychmiastowego czy terminowego złożenia oferty najmu lokalu socjalnego i bezsprzecznie dla realizacji tego obowiązku niezbędny jest pewien okres pozwalający na przygotowanie lokalu socjalnego. Gmina popada zatem w zawinione opóźnienia dopiero wówczas, gdy obowiązkowi swego nie zrealizuje w terminie rozsądnym od dnia wezwania do wykonania tego obowiązku.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono apelację powódki jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w wysokości 600 zł, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

W punkcie 1 wyroku Sąd Okręgowy w oparciu o art. 350 § 1 i 3 k.p.c. dokonał sprostowania wyroku Sądu I instancji poprzez prawidłowe oznaczenie strony pozwanej. Oczywistym jest bowiem, iż powódka to (...) Spółka Akcyjna w W.. Sąd Rejonowy zbędnie wskazał w wyroku dodatkowe oznaczenie, które odzwierciedla wewnętrzną organizację spółki jako osoby prawnej.

SSR(del.) Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas